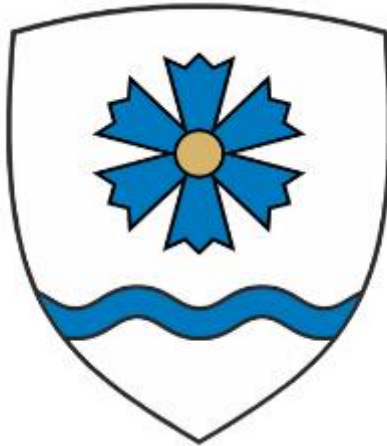

**TARTU VALLA
EELARVESTRAATEEGIA
AASTATEKS 2025-2029**

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Ülevaade hetke majanduslikust olukorrast.....	3
3. Tartu valla sotsiaalmajanduslik olukord	6
4. Tulud	7
5. Kulud	8
6. Investeermistegevus.....	10
7. Finantseerimistegevus.....	12
8. Põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus	13
9. Arvestusüksused ja finantsdistipliin	13
10. Finantstegevuse prognoos aastateks 2025-2029	17
11. Arengukava eesmärkide teostus aastatel 2025-2029	18
12. Riskistsenaarium.....	19

1. Sissejuhatus

Tartu valla eelarvestrateegia koostatakse arengukava 2022-2030 sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Arengukava koos eelarvestrateegiaga on aluseks otsuste vastuvõtmisel, valla eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ning investeeringuteks toetuste taotlemisel, vallaelu organiseerimisel ja planeerimisel.

Lähtuvalt eelarvestrateegia koostamise aja keerulisest olukorrast kogu maailma majanduses on prognooside tegemine äärmiselt raske. Valla eelarvestrateegia 2025-2029 aasta prognoosides kajastub 2025. aasta augusti alguse parim teadmine valla tulude, kulude ja võimalike investeeringuobjektide kohta.

Eelarvestrateegia tuleb koostada vähemalt nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegiat uuendatakse igal aastal, täpsustades varasemas eelarvestrateegias kajastatud jooksva aasta ja kolme eelseisva aasta prognoose ning lisades neljanda aasta prognoosid.

Tartu valla eelarvestrateegia on koostatud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS)¹ § 20 nõuetele. Samuti lähtutakse koostamisel ja menetlemisel kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-st 37 ning Tartu Vallavolikogu 09.12.2019 määrusest nr 27 „Tartu valla arengudokumentide koostamise, menetlemise, vastuvõtmise ning avalikustamise kord“²

Eelarvestrateegia annab ülevaate Tartu valla arvestusüksuse finantsseisust, prognoosib tuleviku rahavoogude kujunemist, sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed ja mängib läbi võimalikud riskistsenaariumid ehk võimaldab teha otsuseid arengu kavandamisel.

Kasutatud on Statistikaameti, Eesti Töötukassa ja Rahandusministeeriumi kodulehtedel avaldatud andmeid ning Rahandusministeeriumi 2025. aasta kevadist (16.04.2025.a) majandusprognoosi. Eelarvestrateegia aastateks 2025-2029 on koostatud tekkepõhiselt. Kõik rahalised näitajad eelarvestrateegia tabelites on toodud eurodes.

2. Ülevaade hetke majanduslikust olukorrast

Rahandusministeeriumi kevadise prognoosi kohaselt majanduse taastumine jätkub, kuid ebakindlas väliskeskkonnas ning kõrgele kerkinud hinnataseme tingimustes toimub see aegamisi. Käesolevaks aastaks oodatakse 1,7% SKP kasvu, mis kiireneb 2026. aastal 2,5%-ni. Käesoleval aastal on oodata hinnatõusu kiirenemist, mis tuleneb toidu kallinemisest, käibemaksumäära tõusust, mootorsõiduki registreerimistasust. Inflatsiooni aeglustumist võib oodata 2026. aastal, kui maksumeetmete mõju väheneb ning toiduhindade tõus stabiliseerub.

¹ Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus

<https://www.riigiteataja.ee/akt/123122011008?leiaKehtiv>

² Tartu valla arengudokumentide koostamise, menetlemise, vastuvõtmise ning avalikustamise kord

<https://www.riigiteataja.ee/akt/406122019028?leiaKehtiv>

Tabel 1. Sisemajanduse koguprodukti prognoos 2023-2029

%	2012–22	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1. SKP reaalkasv	2,8	-3	-0,3	1,7	2,5	2,2	2,2	2,2
1a. SKP püsivhindades (mld eurot)		29	28,9	29,4	30,1	30,8	31,4	32,1
2. SKP nominaalkasv	7,4	4,8	3,5	5,6	5,4	4,6	4,5	4,5
2a. SKP jooksevhindades (mld eurot)		38,2	39,5	41,7	44	46	48,1	50,2
2b. RKP jooksevhindades (mld eurot)		37	38,7	40,8	42,9	44,9	46,9	48,9
Kasvuallikad								
3. Eratarbimiskulutused (sh MTÜd)	3,9	-1,5	-0,4	-0,4	1,5	1,5	1,9	2
4. Valitsussektori lõpptarbimiskulutused	2,3	0,9	0,3	0	2	0	0,3	0
5. Kapitali kogumahutus põhivarasse	4,8	7,5	-6,7	7,6	1,1	2	0,4	0,6
6. Sisenõudlus	3,7	1,5	-2,1	1,9	1,5	1,3	1,2	1,2
7. Kaupade ja teenuste eksport	4,5	-9	-1,1	2,5	3	3	2,9	2,8
8. Kaupade ja teenuste import	5,5	-6,7	0	2	2,6	2	2,2	2
Panus SKP kasvu								
9. Sisemajanduse nõudlus	3,8	1,8	-3,2	0,2	0,6	0,6	1	1,4
10. Kaupade ja teenuste bilanss	-0,6	-1,7	-0,9	0,4	0,2	0,7	0,5	0,6
Lisandväärtuse kasv								
11. Primaarsektor	-4	-0,6	22,2	2,1	2	2	2	2
12. Tööstus	1,9	-7,3	-4,5	2,1	3,2	2,5	2,3	2,3
13. Ehitus	4,1	-6,5	-12,5	0,4	4	3,1	3,1	3,1
14. Teenused	3,1	-2,1	0,1	1,3	2,1	1,9	1,9	1,9

Allikas: Rahandusministeeriumi kevadine prognoos 16.04.2025.a.

Töötajate arvu kasvu on oodata 2025. aasta lõpus. Tööpuudus jätkab langust. Ettevõtete ootused nii kasvuväljavaatele kui ka uute töötajate palkamisele on tasapisi paranenud. Tööturu seisu on suhteliselt soodsana hoidnud ettevõtete poolne töötajate arvu hoidmine, et olla valmis uueks suurendatakse kasvutsükliks. Seetõttu majanduskasvu taastudes suurendatakse alguses töökoormust ning alles siis asutakse uusi inimesi palkama. Palgakasv aeglustub viimaste aastate kiire tempoga võrreldes 5% juurde.

Tabel 2. Tööturu prognoos 2023-2029 (15-74-aastased)

%	2012–22	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1. Tööhõive (tuh inimest)	647,8	694,6	698,7	697,8	701,1	701,6	701,6	701,6
1a. Tööhõive kasv	1,1	2,5	0,6	-0,1	0,5	0,1	0	0
2. Tööpuuduse määr	6,7	6,4	7,6	7,1	6,6	6,4	6,3	6,2
3. Tööjõu tootlikkuse kasv (hõivatute arvu järgi)	1,8	-5,5	-0,9	1,8	2	2,1	2,2	2,2
4. Keskmise palga reaalkasv	3,4	2,1	4,4	-0,3	1,7	2,3	2,2	2,3
4a. Keskmise palk (eurot)		1 832	1 981	2 078	2 184	2 287	2 389	2 495
4b. Keskmise palga nominaalkasv	6,9	11,5	8,1	4,9	5,1	4,7	4,5	4,4

Allikas: Rahandusministeeriumi kevadine prognoos 16.04.2025.a..

Käesoleval aastal on oodata hinnatõusu kiirenemist, mis jääb tasemele 5%. Pikaajalise prognoosi lõpus taandub palgakasv 4,5% lähedusse, mis on kooskõlas majanduskasvu ning inflatsiooni ootustega. Palgatöötajad on käimasoleva kriisi ajal kannatanud peamiselt sissetulekute ostujõu languse tõttu. Hinnatõusu kiirenedes palgad küll jätkasid tõusu, kuid kasvutempo jäi selgelt inflatsioonile alla.

Tabel 3. Hindade prognoos 2023-2029

%	2012–22	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1. SKP deflaator	4,5	8,1	3,7	3,9	2,8	2,4	2,3	2,3
2. Eratarbimise deflaator	3,8	8,9	3,2	5,2	3,4	2,5	2,3	2,1
3. Harmoniseeritud tarbijahinnaindeks	3,8	9,1	4	5,1	3,4	2,5	2,3	2,1
3a. Tarbijahinnaindeks	3,5	9,2	3,5	5,2	3,3	2,4	2,2	2
4. Valitsussektori tarbimiskulutuste deflaator	5,3	11,3	5,6	2,7	4,8	2,6	2,8	1
5. Investeeringute deflaator	2,5	5,6	3,6	2,8	2,5	2,4	2,4	2,3
6. Ekspordi deflaator	3,1	3,4	2,5	3,2	2,4	2,1	2	2
7. Impordi deflaator	2,8	-1,6	1,7	3,4	2,7	2,1	1,9	2

Allikas: Rahandusministeeriumi kevadine prognoos 16.04.2025.a.

Tabel 4. Prognoosi olulisemad väliseeldused (%)

	Eeldused 2025. aasta kevadises prognoosis							
	2012–22	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1. Euroala 3-kuu intressimäär (aasta keskmine)	-0,1	3,4	3,6	2,2	1,9	2,1	2,1	2,2
2. Euroala pikaajaline intressimäär (aasta keskm)	0,5	2,5	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5
3. EUR/USD vahetuskurss (aasta keskm)	1,178	1,082	1,082	1,049	1,051	1,051	1,051	1,051
4. Euroala harmoneeritud THI	1,9	5,4	2,4	2,3	1,9	2	1,9	1,9
5. Nafta hind (Brent, USD/barrel)	74,4	82,6	80,7	73,9	70,1	68,7	68,1	67,8
6. Nafta hind (Brent, EUR/barrel)	62,6	76,3	74,6	70,4	66,7	65,4	64,8	64,5
7. Gaasi hind (TTF, €/MWh)	31,9	41,4	34,6	47,4	38,2	31,4	28,1	25,6
8. Euroala SKP kasv	1,3	0,4	0,9	0,9	1,2	1,4	1,3	1,3
9. Ekspordituru impordi kasv	3,2	-1,4	0,2	2,2	2,7	3	3	2,9

Allikad: Eurostat, Eesti Pank, Euroopa Keskpang (ECB), IMF, Consensus Economics (CF), Euroopa Komisjon (COM), Chatham Financial, Bloomberg.

29.07.2024.a võttis Riigikogu vastu Tulumaksuseaduse muudatused, mis on seotud KOV-i tulubaasi muudatustega järgnevalt:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
TM % KOV-le	11,96%	11,89%	11,25%	10,58%	10,23%	10,23%
Pens tulult%	0%	2,50%	5,50%	8,50%	10,23%	10,23%
Muutus võrreldes 2023a		-0,07%	-0,71%	-1,38%	-1,73%	-1,73%

3. Tartu valla sotsiaalmajanduslik olukord

Tartu vald asub Tartumaa põhjaosas. Valla pindala on üle 700 km². Seisuga 01.01.2025 oli valla elanike arv 13 398. Tartu vallas on 1 alev-Raadi, 6 alevikku - Kõrveküla, Lähte, Tabivere, Vahi, Vasula, Äksi ning 70 küla.

Tartu vald, olles iseseisev kohaliku omavalitsuse üksus, soovib pakkuda oma kogukonna liikmetele ja külalistele parimat keskkonda elamiseks, töötamiseks, õppimiseks ja vaba aja veetmiseks.

Vallale on iseloomulik kaunis Vooremaa maastik, mida läbib Amme jõgi. Alates 1991. aastast on Piirissaar Piirissaare maastikukaitseala, mis on rahvusvahelise tähtsusega märgala. Alam-Pedja looduskaitseala territoorium paikneb Tartu vallas. Looduskaitsealaga tutvumiseks on rajatud kolm loodusrada, millest Selli-Sillaotsa õpperada (pikkus 4,7 km) kulgeb Laeva soos. Valla territooriumil on 6 looduslikku järve, millest suurim on Saadjärv.

Suuremateks ettevõteteks valla territooriumil on Foxway OÜ, AS Terminal, Hanza Mechanics Tartu AS, Valio Eesti AS, Mayeri Industries AS, Same OÜ, Baltic Connexions OÜ, Arens AS, Ikodor AS ja Rotaks-R OÜ.

Viimase kolme aasta jooksul on elanike arv suurenenud keskmiselt 400-võrra. Elanike arvu suurenemine on tingitud kiirest elamuehituse kasvust.

Tabel 5. Tartu valla elanike struktuur ja muutus 2021-2025

	Seis 01.01.2021	muutus	Seis 01.01.2022	muutus	Seis 01.01.2023	muutus	Seis 01.01.2024	muutus	Seis 01.01.2025
Eakad vanuses 65+	1627	19	1646	63	1709	75	1784	64	1848
Tööealised vanuses 19-64	7081	247	7328	401	7729	283	8012	81	8093
Kooliealised lapsed vanuses 7-18	1656	117	1773	146	1919	112	2031	57	2088
Koolieelikud kuni 6 a	1226	102	1328	62	1390	9	1399	-30	1369
Kokku	11590	485	12075	672	12747	479	13226	172	13398

Allikas: Rahvastikuregister

Tabel 6. Tartu valla ja Eesti keskmine brutokuutulu 2020-2025.a 1.kvartal

	2020	2021	2022	2023	2024	2025 lkv
Tartu valla keskmine brutotulu TSD-dekl.alusel	1368	1450	1605	1749	1880	1900
muutuse %	4,9%	6,0%	10,7%	9,0%	7,5%	1,1%
Eesti keskmine brutotulu	1448	1548	1645	1833	1981	2011
muutuse %	2,9%	6,9%	6,3%	11,4%	8,1%	1,5%

Allikas: Rahandusministeerium

Tabel 7. Tartu valla tulumaksu laekumise muutus ja võrdlus Eesti keskmisega

	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2022-2021	2023-2022	2024-2023	viimase 7a keskmine
Tulumaksu laekumise muutus	12,0%	9,0%	11,9%	17,7%	19,5%	14,6%	13,0%
Tulumaksulaekumise ja Eesti keskmise palgakasvu muutuse vahe	4,6%	6,1%	5,0%	11,4%	8,1%	6,5%	7,0%
Eesti keskmise bruto kuupalga muutus	7,4%	2,9%	6,9%	6,3%	11,4%	8,1%	6,0%

Allikas: Rahandusministeerium

4. Tulud

Põhitegevuse tuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi tulusid: 1) maksutulud; 2) tulud kaupade ja teenuste müügist; 3) saadavad toetused; 4) muud tegevustulud.

Kõige olulisem tuluallikas on üksikisiku tulumaksu laekumine, mis moodustab enam kui 98% maksutuludest ja kaks kolmandikku põhitegevuse tuludest. Perioodil 2021-2025.a suurenes maksumaksjate arv keskmiselt 4% aastas. Samal perioodil oli inimeste sissetulekute kasv ligilähedane Eesti keskmisele ehk 6% aastas. Tulumaksu laekumise kasv võrreldes Eesti keskmisega on ca 5% suurem, mille põhjuseks on lisandunud maksumaksjad.

Strateegia vaates iseloomustab tulude planeerimist viimase 7 aasta keskmine kasv.

Tabel 8. Põhitegevuse tulud (2024-2029)

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Tartu vald						
Põhitegevuse tulud kokku	32 031 581	34 483 396	37 240 000	39 710 000	42 480 000	45 460 000
Maksutulud	20 491 769	22 620 000	24 880 000	26 750 000	28 820 000	31 100 000
sh tulumaks	20 189 633	22 200 000	24 400 000	26 200 000	28 200 000	30 400 000
sh maamaks	302 136	420 000	480 000	550 000	620 000	700 000
sh muud maksutulud	0	0				
Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 022 588	2 124 400	2 300 000	2 400 000	2 500 000	2 600 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	9 335 354	9 458 996	9 860 000	10 360 000	10 960 000	11 560 000
Muud tegevustulud	181 870	280 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Põhitegevuse tulude muutus	9%	8%	8%	7%	7%	7%

Põhitegevuse tulude prognoosi eeldused:

- tulumaksu laekumise kasv on arvestatud viimase 7 aasta keskmisest laekumisest (13%) 5% võrra väiksem (8%). Rahandusministeeriumi arvestuse järgi on vähenemine maksimaalselt 1,73%. Samas on pidurdunud kiire palgakasv nii avalikus kui ka erasektoris;

- maamaksu arvestuses tõusu maksimumiks 14% aastas;
- tulud kaupade ja teenuste müügist on prognoositud keskmiselt 4% aastas;
- saadavad toetused tegevuskuludeks, mis sisaldab toetusfondi eraldist ja suureneb keskmiselt 7% (õpetajate palgatõus 5% ja suurenev kooliõpilaste arv) ning tasandusfondi eraldist, mis jääb 2025.a tasemele;
- laekumised kaevandamisõiguse tasust ja vee erikasutusest on arvestatud 2024. aasta tegeliku laekumise alusel ja prognoosis ei muutu;
- muud saadavad toetused tegevuskuludeks jäävad 2024.aasta tasemele ja prognoosis ei muutu;

Põhitegevuse tulud suurenevad aastaks 2029 ca 45 miljoni euron ja kohustised 44 miljoni euron.

5. Kulud

Põhitegevuse kuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi kulusid: 1) antavad toetused; 2) muud tegevuskulud. Tartu valla 2025. aasta eelarve põhitegevuse kulud on 29,7 miljonit eurot, põhitegevuse tulem 4,8 miljonit eurot ja kohustuste tasumine 2,8 miljonit eurot. Suured investeeringud infrastruktuuri toovad kaasa lisanduvad personali- ja majandamiskulusid.

Tabel 9. Põhitegevuse kulud (2024-2029)

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Tartu vald						
Põhitegevuse kulud kokku	27 541 982	29 658 499	31 848 000	33 550 000	35 325 000	36 990 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	2 149 023	2 278 730	2 200 000	2 300 000	2 300 000	2 400 000
Muud tegevuskulud	25 392 959	27 379 769	29 648 000	31 250 000	33 025 000	34 590 000
sh personalikulud	15 641 911	16 836 996	18 000 000	19 100 000	20 300 000	21 300 000
sh majandamiskulud	9 744 615	10 409 583	11 498 000	12 000 000	12 575 000	13 140 000
sh muud kulud	6 433	133 190	150 000	150 000	150 000	150 000
Põhitegevuse kulude muutus	5%	8%	7%	5%	5%	5%

Põhitegevuse kulud on prognoositud järgmistel eeldustel:

- personalikulud suurenesid 2025. aasta eelarves 8% ja 2026. aastaks on prognoosis kasv 7%. Edaspidi on personalikulude kasvuprognoos aastas ca 6%, mis on sarnane Rahandusministeeriumi riikliku keskmise palgakasvu prognoosiga 5%. Personalikulud suurendab peale palgatõusu veel lisanduvate töötajate arv (Raadi Põhikool);
- majandamiskulud suurenevad 2025. aasta eelarves 7% ja 2026. aastaks on prognoosis kasv 10% (lisandub uus lasteaia hoone). Edaspidi on majandamiskulude kasvu prognoos aastas ca 6%;

- antavad toetused tegevuskuludeks suurenevad 2025.aasta eelarves 6% ja edaspidi 5% aastas. Muud kulud jäävad 2025. aasta eelarve tasemele, sh reservfond 150 000 eurot.

Strateegia perioodil on kulude kasv keskmiselt 5% aastas. Põhitegevuse kulud suurenevad aastaks 2029 ca 37 miljoni euroni, põhitegevuse tulem 8,5 miljoni euroni ja kohustustuste tasumine 5,3 miljoni euroni.

Tabelis 9 toodud põhitegevuse kulude majandamiskulude alajaotuse mahus nähakse igal aastal valla eelarves muuhulgas kulud valla põhitegevuse tagamiseks (elekter, side, vesi- ja kanalisatsioon, koristus, prügivedu, valveteenus, töö- ja õppevahendid, valla teede ja avalike alade hooldus, audiitorteenused ja muud sellised teenused või asjad, mille tellimine on vajalik, et tagada valla seadusest tulenevate kohustuslike ülesannete täitmine). Eelpoolnimetatud kululiikide lõikes on vallavalitsusel õigus sõlmida lepinguid ilma täiendava volikogu poolse nõusolekuta ning loetakse täidetuks KOFS nõue - kajastada eelarvestrateegias tulevaste aastate väljaminekud eelnimetatud majandamiskulude lõikes.

Tabel 10. Põhitegevuse tulem ja kohustiste tasumise võimekus (2024-2029)

Tartu vald	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	32 031 581	34 483 396	37 240 000	39 710 000	42 480 000	45 460 000
Põhitegevuse kulud kokku	27 541 982	29 658 499	31 848 000	33 550 000	35 325 000	36 990 000
Põhitegevuse tulem	4 489 599	4 824 897	5 392 000	6 160 000	7 155 000	8 470 000
Laenude tasumine	-1 966 428	-2 792 000	-3 398 000	-3 769 200	-3 929 200	-5 258 000
Laenude intressikulud	-775 286	-800 000	-752 000	-762 200	-887 000	-1 298 000
Kokku kohustiste tasumine	-2 741 714	-3 592 000	-4 150 000	-4 531 400	-4 816 200	-6 556 000
Põhitegevuse tulem-kohustised	1 747 885	1 232 897	1 242 000	1 628 600	2 338 800	1 914 000
10 kordse põhitegevuse tulemi ja põhitegevuse suhe	1,4	1,4	1,4	1,6	1,7	1,9

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe, mille väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peab olema null või positiivne. Alates 2027.aastast peab põhitegevuse tulem katma vähemalt jooksva aasta laenuintresside kulu. See nõue on täidetud, lisaks katab põhitegevuse tulem ka laenude tagasimaksete kulu. Tulemi suhe tuludesse on kasvav.

Strateegia eesmärgiks on põhitegevuse tulude-kulude ülejäägi saavutamine võimalikult suurel määral, sest see on eelduseks valla investeerimisvõimekuse säilimisele ja kasvule. Kui 10 kordse põhitegevuse tulemi suhe tuludesse on suurem/võrdne 1-ga, siis on maksimaalseks netovõlakkoormuse ülempiiriks 100% põhitegevuse tuludest, st võrdub põhitegevuse tulude summaga antud aastal. See näitaja on oluline, kuna see näitab KOV võimekust teenindada võetud laenukohustusi ja laenuintresse.

6. Investeeringustegevus

Investeeringustegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente: 1) põhivara müük; 2) põhivara soetus; 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine; 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine; 5) osaluste ning muude aktsiate ja osade müük; 6) osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus; 7) tagasilaekuvad laenud; 8) antavad laenud; 9) finantstulud ja finantskulud.

Strateegiaperioodil on planeeritud investeeringuid nii omavahendite kui ka Euroopa Liidu ja siseriiklike toetuste ning koostööprojektide raames erasektori rahastuse arvelt. Investeeringustegevuses on kajastatud toetusi (põhivara soetamiseks saadav sihtfinantseerimine) eeldataval määral, kuigi nende saamine ja suurus ei ole lõplikult selge. Investeeringustegevuse põhiallikaks on valla omavahendid.

Vallavara müüki on prognoositud valla omandis olevate kinnisvarainvesteeringute müüki vastavalt detailplaneeringute valmimisele.

Strateegiaperioodil on põhivarasse investeeringud kokku ca 53 miljonit eurot. Olulisema osa (73%) moodustavad haridus- (39 miljonit eurot), majandus- (9 miljonit eurot), ja kommunaalmajanduse (1,5 miljonit eurot) valdkonna objektid. Muu rahastuse osakaal projektides on väiksem kui 10%. Strateegia perioodil on oluliseks väljakutseks muu rahastuse osakaalu suurendamine. Suurim investeeringuobjekt on Raadi alevisse rajatav lasteaed (9,1 miljonit) ja põhikool (ca 29 miljonit) ning selle tarbeks vajalik infrastruktuur.

Tabel 11. Investeeringustegevus (2024-2029)

Tartu vald	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Investeeringustegevus kokku	-6 363 253	-13 139 100	-6 627 650	-4 218 700	-16 729 200	-18 714 400
Põhivara müük (+)	72 416	800 000			1 000 000	
Põhivara soetus (-)	-5 878 828	-12 278 000	-6 650 250	-3 711 000	-16 370 000	-14 470 000
sh projektide omaosalus	-5 058 645	-11 838 000	-5 272 650	-2 941 000	-16 370 000	-14 470 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	820 183	440 000	1 447 600	840 000	70 000	70 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-206 653	-748 500	-673 000	-585 500	-542 200	-516 400
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-401 698	-552 600				
Finantstulud (+)	1 174					
Finantskulud (-)	-775 286	-800 000	-752 000	-762 200	-887 000	-1 298 000

Investeeringitegevus valdkonniti	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	1 266 265	40 000	452 250	50 000	50 000	50 000
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0	0
03 Avalik kord ja julgeolek	0	0	0	0	0	0
04 Majandus	1 218 701	1 450 000	3 631 000	2 463 000	1 020 000	620 000
05 Keskkonnakaitse	6 076	0	1 180 000	0	0	0
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	357 483	38 000	1 067 000	140 000	140 000	140 000
07 Tervishoid	0	0	0	0	0	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	425 113	521 000	110 000	1 008 000	110 000	110 000
09 Haridus	2 605 190	10 229 000	210 000	50 000	15 050 000	13 550 000
10 Sotsiaalne kaitse	0	0	0	0	0	0
KÕIK KOKKU	5 878 828	12 278 000	6 650 250	3 711 000	16 370 000	14 470 000
sh toetuse arvelt	729 197	440 000	1 377 600	770 000	0	0
sh omaosalus	5 149 631	11 838 000	5 272 650	2 941 000	16 370 000	14 470 000

Põhivara sihtfinantseerimiseks antavate summade on prognoosis arvestatud, et jätkub haja-asustusprogrammi rahastus : 70 000 eurot vald +70 000 eurot riik + 70 000 eurot taotleja osalus. Tabelis kajastuvad summad 70 000 eurot riigilt saadav sihtfinantseerimine ja 140 000 eurot antav sihtfinantseerimine. SA Raadile antav sihtfinantseerimine väheneb lasteaedade ehitamiseks võetud pangalaenude tagasimaksete osas. Alates 2024.aastast lisandus OÜ Tartu Valla Haldusele antav bussiliingu tagasimaksete summa. 2025.aastal antakse SA Saadjärve sihtfinantseering uue püsinäituse omaosaluse katteks.

Investeeringud ühisveevärgi ja kanalisatsiooni rekonstrueerimiseks teostab vee-ettevõtja Emajõe Veevärk. Valla omaosalus nendes projektides kajastub aktsiate ostus.

Tabel 12 Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine ja Emajõe Veevärgi aktsiate ost (2024-2029)

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Tartu vald						
Antav sihtfinantseerimine kokku	-206 653	-748 500	-673 000	-585 500	-542 200	-516 400
SA Raadi põhivara soetuseks võetud laenukohustiste tasumiseks		-507 600	-507 600	-418 400	-373 700	-373 900
Tartu Valla Haldus OÜ bussiliingu põhimaksete tasumiseks		-29 600	-25 400	-27 100	-28 500	-2 500
SA Saadjärve põhivara soetuse omaosaluse tasumiseks		-51 300				
Haja-asustusprogrammi osalus		-160 000	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Emajõe Veevärk osalus	-401 698	-552 600				

7. Finantseerimistegevus

Finantseerimistehingud on eelarve põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe katmiseks teostatavad finantstehingud (laenude võtmised jms). Finantseerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente: 1) laenude võtmine; 2) võetud laenude tagasimaksmine.

Valla arengukavas paika pandud investeeringud taristusse eeldavad finantseerimistehingute suurt mahtu, sest põhitegevuse tulem ei ole piisav.

2025. aasta alguse seisuga oli vallal võlakohustisi kokku 21,6 miljonit eurot. Strateegia perioodil on kavas võtta uusi kohustusi 43 miljonit eurot ja tasuda kohustusi summas 19 miljonit eurot. Uute laenude puhul on oluline, laenu tagasimakseperiood ei ületaks investeeringu kasulikku eluiga ja intresside kasvu risk ei jääks pikale perioodile. Seetõttu on arvestatud, et 10 aastase tagasimaksega laenudega. Lepinguline intressimäär on 0,8-1,89% +6 kuu Euribor. Laenu võtmise esimesel aastal põhiosa tagasimakseid ei toimu. Olemasolevate ja uute laenude intressikulud sisaldavad lepingulist intressimäära ja euribori 2025.a=2,5% ja edaspidi 2,0.

Tabel 13. Finantseerimistegevus (2024-2029)

Tartu vald	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Finantseerimistegevus	3 736 000	8 325 000	-1 414 000	-3 600 000	8 500 000	8 500 000
Kohustiste võtmine (+)	4 250 000	10 800 000	4 600 000	1 800 000	13 500 000	13 000 000
Kohustiste tasumine (-)	-1 966 428	-2 792 000	-3 398 000	-3 769 200	-3 929 200	-5 258 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	356 262	-306 203	-33 650	-27 900	-3 400	-2 400
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+/-)	-48 217	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	374 142	67 939	34 289	6 389	2 989	589
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	21 635 591	29 106 991	29 758 691	27 341 691	36 510 291	43 875 891

2024. aasta likviidsete vahendite saldo põhineb kinnitatud majandusaasta aruandel. Likviidsete vahendite mahu puhul tuleb arvestada asjaolu, et võimalike investeeringutoetuste laekumine on ebaselge, siis tulude ülelaekumisel (kulude alatäitumisel) suureneb vabade vahendite jääk ja omakorda väheneb netovõlakoorma tase, mis loob puhvri strateegias kavandatud investeeringute elluviimiseks omarahastuse arvelt.

8. Põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus

Eelarvestrateegias tuleb planeerida põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus. Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Põhitegevuse tulemi väärtus ei või olla väiksem kui 0. Finantseerimistegevuse rahavoogudes on kesksel kohal netovõlakoormus ehk võlakohustiste suuruse ja likviidsete varade (raha ja pangakontodel olevaid vahendeid) kogusumma vahe, kus netovõlakoormuse arvestuses võetakse võlakohustistena arvesse bilansis kajastatud kohustised.

Maksimaalne lubatav netovõlakoormus võib olla 6-kordne põhitegevuse tulem või 60% põhitegevuse tuludest, kumb on suurem, kuid mitte rohkem kui 100%. Aastal 2025 on nimetatud piirmäärad 75% ja 9-kordne tulem, 2026.aastal 70% ja 8-kordne tulem ning 2027.aastal 65% ja 7-kordne tulem. Alates 2028.aastast kehtivad endised piirmäärad (KOFS § 59 lõige 13). Netovõlakoormuse piirmäär 100% põhitegevuse tuludest kehtib juhul kui KOV põhitegevuse tulem on sedavõrd hea.

2024.a lõpu seisuga oli valla netovõlakoormus ligi 66%. Kuna Tartu vallal on investeeringuid vaja ellu viia suuremas summas kui on planeeritav põhitegevuse tulem ja vallal ei ole käesoleval hetkel suuri rahalisi reserve, siis saab finantseerimistehingute katteallikaks olla ainult uute kohustuste võtmine.

Tabel 14. Netovõlakoormuse lubatud ja tegelik määr (2024-2029)

Tartu vald	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Netovõlakoormus (eurodes)	21 261 449	29 039 052	29 724 402	27 335 302	36 507 302	43 875 302
Netovõlakoormus (%)	66%	84%	80%	69%	86%	97%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	32 031 581	34 483 396	37 240 000	39 710 000	42 480 000	45 460 000
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	10 770 132	5 444 344	7 515 598	12 374 698	5 972 698	1 584 698

Valla netovõlakoormus strateegiaperioodil suureneb, kuid ei ületa lubatavat individuaalset ülemmäära.

9. Arvestusüksused ja finantsdistsipliin

Eelarvestrateegia koostatakse ka kohaliku omavalitsuse arvestusüksustele. Tartu vallal on kolm sõltuvat üksust:

- Tartu Valla Haldus OÜ
- Raadi SA
- Saadjärve SA

Sõltuvate üksuste põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse arvutamiseks tuleb samuti rakendada KOFS-i vastavat metoodikat.

SA Saadjärve on prognoosinud investeerida 2025.aastal 3. korruse uue näituse uuendamisse 210 000 eurot, millest omaosalus on 51 300 eurot. Tegemist on projektitaotlusega, seega ei ole prognoositud uusi kohustisi võtta. Perioodil 2026-2029 on plaanis investeerida põhivarade uuendamisse ca 20 000 eurot aastas erinevate projektitoetuste arvelt.

OÜ Tartu Valla Haldus prognoosib investeeringuid:

- Aastatel 2024-2025 on planeeritud investeerida Lähte katlamaja-kontorihoone kogu planeeringuala välja ehitamisse 3,2 miljonit eurot, mida finantseeritakse omaosalusega 0,36 miljonit eurot, KIK toetusega 0,34 miljonit eurot ja laenuga 2,5 miljonit eurot;
- 2026. aastal kaevanduse laaduri ost - 100 000 eurot, mida finantseeritakse kapitaliliisinguga;
- Aastatel 2027-2029 on planeeritud igal aastal 100 000 eurot põhivara uuendamisse.

Kogu strateegiaperioodi jooksul on investeeringute jaoks prognoositud laenukohustisi 2,5 miljonit eurot.

SA Raadi ei ole prognoosinud uusi investeeringuid ega ka laenukohustisi. SA Raadi kohustiste hulka on arvestatud pikaajaline Raadi Lastehoiu ruumide rent strateegia perioodil 1,4 miljonit eurot.

Tabel 15. Sõltuvate üksuste konsolideeritud põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus

Sõltuvad üksused kokku (konsolideeritud)	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	3 470 237	3 980 100	4 165 000	4 290 000	4 450 000	4 615 000
Põhitegevuse kulud kokku (+)	3 253 394	3 604 700	3 765 000	3 868 000	3 957 000	4 076 000
Põhitegevustulem	216 843	375 400	400 000	422 000	493 000	539 000
Investeeringustegevus kokku (+/-)	-663 215	-1 540 258	317 600	206 600	186 900	221 300
Eelarve tulem	-446 372	-1 164 858	717 600	628 600	679 900	760 300
Finantseerimistegevus (-/+)	62 214	1 194 770	-703 673	-690 300	-647 700	-623 300
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-5 828	29 912	13 927	-61 700	32 200	137 000
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	378 330	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	331 419	361 331	375 258	313 558	345 758	482 758
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	3 756 783	4 951 553	4 247 880	3 557 580	2 909 880	2 286 580
Netovõlakoormus (eurodes)	3 425 364	4 590 222	3 872 622	3 244 022	2 564 122	1 803 822
Netovõlakoormus (%)	99%	115%	93%	76%	58%	39%

Tabel 16. Konsolideeritud näitajad

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Tartu vald konsolideeritud						
Põhitegevuse tulud kokku	32 996 248	35 489 496	38 253 000	40 683 000	43 448 000	46 428 000
Põhitegevuse kulud kokku	28 289 806	30 289 199	32 461 000	34 101 000	35 800 000	37 419 000
Põhitegevustulem	4 706 442	5 200 297	5 792 000	6 582 000	7 648 000	9 009 000
Investeeringustegevus kokku	-7 031 907	-14 679 358	-6 310 050	-4 012 100	-16 542 300	-15 993 100
Eelarve tulem	-2 325 465	-9 479 061	-518 050	2 569 900	-8 894 300	-6 984 100
Finantseerimistegevus	2 345 786	9 202 770	498 327	-2 659 500	8 923 100	7 118 700
Likviidsete varade muutus	350 434	-276 291	-19 723	-89 600	28 800	134 600
Nõuete ja kohustuste saldode muutus	330 113	0	0	0	0	0
Likviidsete varade jääk aasta lõpuks	705 561	429 270	409 547	319 947	348 747	483 347
Võlakohustused kokku aasta lõpp	25 392 374	34 058 544	34 006 571	30 899 271	39 420 171	46 162 471
Netovõlakoorumus (eurodes)	24 686 813	33 629 274	33 597 024	30 579 324	39 071 424	45 679 124
Netovõlakoorumus (%)	75%	95%	88%	75%	90%	98%
Netovõlakoorumuse ülemmäär	32 996 248	35 489 496	38 253 000	40 683 000	43 448 000	46 428 000
Netovõlakoorumuse ülemmäär (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Vaba netovõlakoorumus (eurodes)	8 309 435	1 860 222	4 655 976	10 103 676	4 376 576	748 876

Kokkuvõttes peab Tartu vald strateegiaperioodil kinni omavalitsustele riigi poolt kehtestatud finantsdistsipliini tagamise meetmetest - kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakoorumuse ülemmäärast.

Konsolideeritud Tartu valla finantsolukord võimaldab strateegiaperioodil ellu viia olulisi investeeringuid vähemalt 57 miljoni euro ulatuses. Suuremas mahus investeerimine eeldab kulude vähendamist teenuste osutamise efektiivsuse kasvu toel, mille tulemusel vabanevaid vahendeid saab kasutada nii põhitegevuse tulemi kui ka täiendavate laenukohustuste arvelt investeerimiseks.

Teisalt on Tartu valla eelarve tundlik väliskeskkonnast tulenevatele muutustele – eelarve tulude võimalikule vähenemisele on tarvilik reageerida põhitegevuse kulude kokkuhoiu ja planeeritud investeeringutest loobumisega. Suure laenukoormuse tõttu omab mõju ka intressimäärade kõikumine.

Tabel 17. Investeeringusobjektide nimekiri

Nimetus	toestamise aastad	kogu maksumus	s.h.toetus	s.h. oma- osalus	oma- osaluse %
Investeeringud kokku Tartu vald	2025-2029	53 479 250	2 587 600	50 891 650	95%
Valla erinevate piirkondade investeeringud		4 270 250	0	4 270 250	100%
Kaasav eelarve	2025-2029	300 000	0	300 000	100%
Kergliiklusteed	2025-2029	300 000	0	300 000	100%
Sõiduteed	2025-2029	2 300 000	0	2 300 000	100%
Teemaade soetus	2025-2029	90 000	0	90 000	100%
Sõidukite ost	2025-2029	205 250	0	205 250	100%

Tuletõrje veevarustus	2025-2029	175 000	0	175 000	100%
Tänavavalgustus	2025-2029	400 000	0	400 000	100%
Valla spordihoonete rek	2025-2029	200 000	0	200 000	100%
Valla haridusasutuste rek	2025-2029	300 000	0	300 000	100%
Investeeringud Kõrveküla piirkonnas		2 839 000	608 000	2 231 000	79%
Vallamaja ja välialade rek Kõrvekülas	2025-2029	440 000		440 000	100%
Kõrveküla PK elektrikpark	2025	145 000	108 000	37 000	26%
Moodulite ost koos paigaldusega PK	2025	570 000	0	570 000	100%
Pihlaka tn Kõrvekülas	2026	300 000	0	300 000	100%
Kõrveküla-Vahi tn KLT	2026	1 061 000	500 000	561 000	53%
Kõrveküla-Aovere KLT omaosalus	2027	323 000	0	323 000	100%
Investeeringud Vasula piirkonnas		200 000	0	200 000	100%
Vasula KLT ja rattaparkla	2027	200 000	0	200 000	100%
Investeeringud Raadi piirkonnas		41 248 100	482 900	40 765 200	99%
Keskuse tee	2025-2028	1 320 100	0	1 320 100	100%
Raadi PK lasteaed	2025	9 150 000	0	9 150 000	100%
Raadi PK koolimaja	2025-2029	28 820 000	0	28 820 000	100%
Lennuvälja tee	2026	50 000		50 000	100%
Ermi tänav-sõidutee	2026	1 000 000		1 000 000	100%
Koidutähe ristmik, bussipeatused	2026	100 000		100 000	100%
Nõrvakaare tn pikendus	2026	150 000		150 000	100%
Mõisavärava park	2026	658 000	482 900	175 100	27%
Investeeringud Vahi ja Tila piirkonnas		750 000	0	750 000	100%
Astelpaju tänav	2026	350 000	0	350 000	100%
Vahi tööstuspargi KLT-de ühendused	2026	100 000	0	100 000	100%
Erala ÜVK projekti omaosalus	2026	300 000	0	300 000	100%
Investeeringud Lähte ja Äksi piirkonnas		3 214 600	903 100	2 311 500	72%
Puhtaleiva-Äksi KLT projekt	2025	19 000		19 000	100%
Kase tn KLT+TV	2025	266 400	133 100	133 300	50%
Lähte SP juurdeehitus ja jääväljaku kompressor	2025	461 000	0	461 000	100%
Palalinna vaatetorn	2027	198 000	80 000	118 000	60%
Lähte ÜG staadion	2027	700 000	0	700 000	100%
Karjamõise tee rek	2025-2027	943 200	690 000	253 200	27%
Äksi ÜVK projekti omaosalus	2025-2026	627 000	0	627 000	100%
Investeeringud Tabivere piirkonnas		592 800	313 900	278 900	47%
Pargi tn KLT koos valgustusega	2025	203 800	107 900	95 900	47%
Aleviku sademevee projekti teostus	2026	389 000	206 000	183 000	47%
Investeeringud Maarja Magdaleena piirkonnas		42 000	0	42 000	100%
Maarja Magdaleena PK köögi katel	2025	19 000	0	19 000	100%
Maarja Magdaleena ÜVK projekti osalus	2025	23 000	0	23 000	100%
Investeeringud Piirissaarel		322 500	279 700	42 800	13%
Sadamateede rek	2025	107 500	91 000	16 500	15%
Laev	2026	82 000	69 000	13 000	16%
Lautrikohtade puhastus	2026	133 000	119 700	13 300	10%
Investeeringud kokku sõltuvad üksused		2 941 300	532 800	2 408 500	82%
SA Saadjärve 3.korrus jm uuendused	2025-2029	341 300	192 800	148 500	44%
Tartu Valla Haldus OÜ-Lähte DP teostus	2025	2 200 000	340 000	1 860 000	85%
Tartu Valla Haldus OÜ-masinapark	2026-2029	400 000	0	400 000	100%

10. Finantstegevuse prognoos aastateks 2025-2029

Tartu vald määruse nr ja kuupäev	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	32 031 581	34 483 396	37 240 000	39 710 000	42 480 000	45 460 000
Maksutulud	20 491 769	22 620 000	24 880 000	26 750 000	28 820 000	31 100 000
sh tulumaks	20 189 633	22 200 000	24 400 000	26 200 000	28 200 000	30 400 000
sh maamaks	302 136	420 000	480 000	550 000	620 000	700 000
sh muud maksutulud	0	0				
Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 022 588	2 124 400	2 300 000	2 400 000	2 500 000	2 600 000
Saadavad toetused tegevuskuludele	9 335 354	9 458 996	9 860 000	10 360 000	10 960 000	11 560 000
sh tasandusfond	2 482 088	2 209 307	2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000
sh toetusfond	6 315 745	6 544 990	7 000 000	7 500 000	8 100 000	8 700 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludele	537 521	704 699	560 000	560 000	560 000	560 000
Muud tegevustulud	181 870	280 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Põhitegevuse kulud kokku	27 541 982	29 658 499	31 848 000	33 550 000	35 325 000	36 990 000
Antavad toetused tegevuskuludele	2 149 023	2 278 730	2 200 000	2 300 000	2 300 000	2 400 000
Muud tegevuskulud	25 392 959	27 379 769	29 648 000	31 250 000	33 025 000	34 590 000
sh personalikulud	15 641 911	16 836 996	18 000 000	19 100 000	20 300 000	21 300 000
sh majandamiskulud	9 744 615	10 409 583	11 498 000	12 000 000	12 575 000	13 140 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamiskulud	24 644	19 600	2 300			
sh muud kulud	6 433	133 190	150 000	150 000	150 000	150 000
Põhitegevuse tulem	4 489 599	4 824 897	5 392 000	6 160 000	7 155 000	8 470 000
Investeeringustegevus kokku	-6 368 692	-13 139 100	-6 627 650	-4 218 700	-16 729 200	-16 214 400
Põhivara müük (+)	72 416	800 000			1 000 000	
Põhivara soetus (-)	-5 878 828	-12 278 000	-6 650 250	-3 711 000	-16 370 000	-14 470 000
sh projektide omaosalus	-5 058 645	-11 838 000	-5 272 650	-2 941 000	-16 370 000	-14 470 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	820 183	440 000	1 447 600	840 000	70 000	70 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-206 653	-748 500	-673 000	-585 500	-542 200	-516 400
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-401 698	-552 600				
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	1 174	0				
Finantskulud (-)	-775 286	-800 000	-752 000	-762 200	-887 000	-1 298 000
Eelarve tulem	-1 879 093	-8 314 203	-1 235 650	1 941 300	-9 574 200	-7 744 400
Finantseerimistegevus	2 283 572	8 008 000	1 202 000	-1 969 200	9 570 800	7 742 000
Kohustiste võtmine (+)	4 250 000	10 800 000	4 600 000	1 800 000	13 500 000	13 000 000
Kohustiste tasumine (-)	-1 966 428	-2 792 000	-3 398 000	-3 769 200	-3 929 200	-5 258 000
Likviidsete varade muutus	356 262	-306 203	-33 650	-27 900	-3 400	-2 400
Nõuete ja kohustiste muutus	-48 217	0	0	0	0	0
+ vähenemine)						
sh kohustiste muutus (+ suuremine/ - vähenemine)						
Likviidsete varade suunamata jääk	374 142	67 939	34 289	6 389	2 989	589
lõpu seisuga	21 635 591	29 106 991	29 758 691	27 341 691	36 510 291	43 875 891
mittekatestatav kasutusrent	3 178 400	2 641 800	2 091 500	1 643 700	1 241 500	865 100
ületada netovõlakkoormuse	0	0				
Netovõlakkoormus (eurodes)	21 261 449	29 039 052	29 724 402	27 335 302	36 507 302	43 875 302
Netovõlakkoormus (%)	66,4%	84,2%	79,8%	68,8%	85,9%	96,5%
(eurodes)	32 031 581	34 483 396	37 240 000	39 710 000	42 480 000	45 460 000
individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
(eurodes)	10 770 132	5 444 344	7 515 598	12 374 698	5 972 698	1 584 698
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0
Kohustiste võtmise kontroll	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Põhitegevuse tulude muutus	-	8%	8%	7%	7%	7%
Põhitegevuse kulude muutus	-	8%	7%	5%	5%	5%
näitaja	1,16	1,16	1,17	1,18	1,20	1,23
PT tulemi lubatava väärtuse kontroll				OK	OK	OK

11. Arengukava eesmärkide teostus aastatel 2025-2029

Seos Tartu valla arengukavaga 2022-2030	
Strateegiline arengusuund	Eelarvestateegia 2025-2029
Targalt planeeritud Tartu vald, targalt planeeritud tehnovõrgud	160 000 eurot-Hajaasustuse programm
	627 000 eurot-Äksi piirkonna ÜVK teostuse osalus
	389 000 eurot-Tabivere aleviku sademevee projekti teostus
	300 000 eurot-Erala ÜVK teostuse osalus
	175 000 eurot-tuletõrje veevõtu kohtade ehitus
	400 000 eurot-tänavalgustuse juurdeehitus
Kaasav Tartu vald	60 000 eurot aastas-kaasav eelarve
Targalt planeeritud Tartu vald, ligipääsetav Tartu vald	2 300 000 eurot-valla teede rek ja/või mustkatte paigaldus
	300 000 eurot- kergteede juurdeehitus
	1 000 000 eurot- Ermi tn sõidutee
	300 000 eurot- Pihlaka tn ehitus
	1 061 000 eurot- Kõrveküla Vahi KLT ehitus
	323 000 eurot- Kõrveküla-Aovere KLT ehituse osalus
	1 320 100 eurot - Keskuse tee ehitus
	350 000 eurot- Astelpaju tänav
	105 000 eurot- Vahi tööstuspargi KLT-de ühendused
	150 000 eurot-Nõrvakaare tn pikendus
	100 000 eurot- Koidutähe ristmik koos bussipeatustega
	266 400 eurot- Lähel Kase tn KLT koos valgustusega
	203 800 eurot- Tabiveres Pargi tn KLT koos valgustusega
	200 000 eurot- Vasulas KLT koos Transpordiametiga rattaparkla
	943 200 eurot- Karjamõisa tee rek Äksis
	107 500 eurot-sadamateede rek Piirissaarel
	82 000 eurot- laev Piirissaarele
Roheline Tartu vald, kliimanetraalne Tartu vald	
	658 000 eurot- Mõisavärava pargi teostuse 1.etapp
	133 000 eurot- lautrikohtade puhastamine Piirissaarel
	2 200 000 eurot- Lähte taastuvenergia katlamaja ehitus
Terve Tartu vald	145 000 eurot-Kõrveküla PK elektrikpark
	461 000 eurot Lähte Spordihoone juurdeehitus ja jääväljaku kompressor
Nutikas Tartu vald, koostõppiv haridussüsteem, inspireeriv õpikeskkond	700 000 eurot-Lähte ÜG staadioni rek
	9 150 000 eurot- Raadi PK lasteaia hoone
	28 820 000 eurot-Raadi PK põhikool
Põnev Tartu vald, kodulähedase kultuuri edendamine	570 000 eurot- Kõrveküla PK laienduseks moodulite paigaldus
	198 000 eurot- Palalinna vaatetorn
	210 0 eurot- Jääajakeskuse uus energiateemaline püsinäitus

12. Riskistsenaarium

Riskistsenaariume koostatakse eesmärgiga näidata majandusüksuste säilenõtkust väliste tingimuste olulise muutuse korral. Plaanide koostamisel kaalutakse alternatiivseid tegutsemisvõimalusi ning nende mõju eelarvele.

Käesoleval strateegiaperioodil väline riskistsenaarium tuleneb maailmamajanduse olukorrast. USA kõrgete tollimaksude kehtestamine Euroopa kaupadele võib tuua kaasa investeerimisotsuste edasilükkamist ning sundida ettevõtteid äritegevust ümber korraldama. Kokkuvõttes tooks see kaasa majanduskasvu nõrgenemise ja kiirema inflatsiooni.

Nende tegurite mõju ei ole Tartu valla eelarvele vahetu, kuid võib pikas plaanis avaldada mõju eelarve tulude kui ka kulude poolele. Rahandusministeerium on oma kevadises prognoosis jõudnud järeldusele, et tollipoliitika mõjul võib Eesti SKP väheneda 0,8%, millest umbes pool mõjutab Eestit otse ja pool kaubanduspartnerite kaudu. SKP langusega kaasneb maksutulude väiksem laekumine, mis mõjutab kõiki valitsussektori tasandeid. Negatiivne mõju majanduskasvule kasvatab eelarvepuudjääki ning suurendab eeldatavalt nii keskvalitsuse kui ka kohalike omavalitsuste võla taset. Stsenaariumi vahetat mõju Tartu vallale on keerukas hinnata, kuid majanduskasvu vähenemine vähendab valla tulusid ning võib tuua kaasa nii palkade kui teiste sisendkulude kasvu.

Tartu valla suurim tuluallikas on füüsilise isiku tulumaksueraldis, mis laekub elanike brutopalgalt ja pensionitelt. Viimastel aastatel on hariduse, meditsiini ja avaliku halduse palgakasv parandanud ka valla tulumaksulaekumist. Samas tuleb tõdeda, et tulude kasv ei kompenseeri kõikide kulude kasvu, näiteks hooldereform jne.

Käesoleva strateegia koostamisel hindame eeltoodud muudatuse summaarseks mõjuks kogu strateegiaperioodile 10 miljonit eurot. Muutustega pikaajaliselt toimetulekuks on eesmärk hoida kulude kasvutempo võimalikult madal ja kasvatada valla põhitegevuse tulemit ja finantsvõimekust. Pikaajalise kriisiga toimetuleku mõju saavutamiseks on tarvis vähendada valla pakutavate teenuste hulka ja kvaliteeti ning vähendada väljaantavaid toetusi.

Kuna 2029. aastaks on valla netovõlakoormus prognoositud lubatud ülemmäära lähedal, tooks riskide realiseerumine kaasa olukorra, kus laenu enam juurde võtta ei ole lubatud ning stsenaariumiga kohanemiseks on vajalik vähendada tegevuskulusid ja vaadata üle investeeringud.